

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Рішення сто першої сесії
Березанської міської ради
восьмого скликання
23.01.2025 № 5**

ПРОГРАМА ДЛЯ КРИВДНИКІВ

**Березань
2025**

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1.	Ініціатор розроблення Програми	Служба у справах дітей Березанської міської ради
2.	Розробник Програми	Служба у справах дітей Березанської міської ради
3.	Співрозробники Програми (у разі наявності)	-
4.	Головний розпорядник коштів	-
5.	Координатор Програми	Служба у справах дітей Березанської міської ради
6.	Учасники Програми	Служба у справах дітей Березанської міської ради, суб'єкти підприємницької діяльності, установи, організації, громадські організації різних форм власності, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги
7.	Термін реалізації Програми	2025, 2026, 2027 роки
8.	Етапи виконання Програми (для довгострокових програм)	Щорічно
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Не потребує фінансування

I. Загальні положення

1. Цією програмою передбачено комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, до виконання батьківських обов'язків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

2. У цій програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України „Про запобігання та протидію домашньому насильству“, „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків“, інших нормативно-правових актах.

3. Мета цієї Типової програми - зміна насильницької поведінки кривдника, формування соціально прийнятних норм і гуманістичних цінностей.

4. Завданнями цієї Типової програми є:

сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;

сприяння засвоєнню кривдником моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;

сприяння оволодінню кривдником знаннями про основні норми законодавства в сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;

формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;

сприяння розвитку у кривдника емоційного інтелекту та самосвідомості;

розвиток навичок кривдника до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;

розвиток здатності кривдника виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

5. Організацію та виконання цієї програми, її проходження кривдниками забезпечує орган місцевого самоврядування відповідно до вимог статті 28 Закону України „Про запобігання та протидію домашньому насильству“.

Суб'єкти, відповідальні за виконання цієї програми, залучають до її виконання підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання, фізичних осіб - підприємців, а також фізичних осіб, які надають соціальні послуги (за їх згодою), відповідно до законодавства.

6. Цю програму реалізують фахівці, які мають фахову вищу освіту (в тому числі психолог, психотерапевт, психіатр) та пройшли відповідне спеціалізоване навчання з проведення програм для кривдників, представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі або залучені та проводять програму для кривдників на замовлення суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання

та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в порядку, передбаченому чинним законодавством.

7. Забезпечення підготовки фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в тому числі фахівців, які реалізують цю програму, належить до повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій відповідно до статті 8 Закону України „Про запобігання та протидію домашньому насильству“, статті 12 Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків“.

Участь у підготовці фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в тому числі фахівців, які реалізують цю програму, належить до повноважень виконавчого комітету Березанської міської ради у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі.

Для проведення відповідного спеціалізованого навчання або для висвітлення окремих тем, проведення додаткових занять в якості викладачів/тренерів залучаються експерти, фахівці, які не проходили спеціальної підготовки, але мають відповідну освіту, зокрема представники структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, служб у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції України, надавачів соціальних послуг, закладів вищої освіти, охорони здоров'я (лікар-нарколог, лікар-психіатр, лікар-психотерапевт, лікар-сексопатолог, лікар відповідного профілю тощо), а також психологи, соціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники міжнародних громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій (за їх згодою).

8. Кривдника може бути направлено на проходження цієї програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством.

Також кривдник може брати участь у цій програмі за власною ініціативою на добровільній основі.

9. Заходи з організації та забезпечення проходження цієї програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від суду, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України.

10. У разі неприбуття кривдника для проходження цієї програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкти, відповідальні за її виконання, повідомляють про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

II. Методологічні засади

1. Цю програму розроблено на засадах когнітивно-поведінкової терапії. Такий підхід широко застосовується в роботі з цільовою групою, він дає змогу проводити когнітивну корекцію та корекцію поведінки особистості та формувати в неї гуманістичні цінності.

2. Методики когнітивної психології спрямовані на досягнення довгострокових позитивних результатів через зміну когніцій, переконань особистості, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

3. Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особистості, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини.

4. Характеристика цієї програми:

цільова група - кривдники;

кількість діагностичних занять - 4;

кількість індивідуальних занять - 20;

кількість групових занять - 9.

5. Форми роботи та тривалість цієї Типової програми:

діагностування - тривалість - 6 сесій по 1 год або 3 сесії по 2 год; до проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри / лікарі-наркологи (за згодою); вторинна діагностика за результатами проходження цієї Типової програми - 2 сесії по 1 год або 1 сесія тривалістю 2 год;

індивідуальна робота - тривалість - 19 сесій по 1 год (максимум 2 год на тиждень); до індивідуальної роботи входять мотиваційні бесіди - 2 сесії тривалістю по 1 год;

групова робота - загальна тривалість - 18 сесій по 1 год 30 хв (максимум 3 год на тиждень) із перервою між сесіями - 10 хв; за відсутності можливості проводити довготривалі заняття кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;

змішаний варіант роботи - 1 сесія індивідуальної роботи тривалістю 1 год та 1 сесія групової роботи тривалістю 1,5 год (максимум 2,5 год на тиждень);

тривалість індивідуального заняття для кривдника - 1 година;

періодичність - не рідше ніж один раз на тиждень.

6. Фахівці, які реалізують цю програму, повинні керуватися такими принципами:

конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України „Про захист персональних даних“, що полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

дотримання прав та свобод людини в процесі роботи з кривдником;

недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, стану здоров'я, місця

проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними;

компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі;

комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи в межах проведення програм для кривдників з урахуванням індивідуальних особливостей кривдника та стану його/її здоров'я.

7. Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України „Про запобігання та протидію домашньому насильству“, статті 21-7 Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків“.

III. Проходження цієї програми

1. Проходження цієї програми розпочинається діагностуванням кривдника.

2. В основу цієї програми покладено загальні принципи психологічної корекції та соціальної реабілітації, що полягають у поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків:

1) діагностичний блок передбачає проведення первинної діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки та підсумкової діагностики результативності проходження програми;

2) мотиваційний блок спрямовано на визначення та підвищення рівня мотивації для участі у груповій формі роботи в межах цієї програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;

3) корекційний блок передбачає індивідуальну та групову форми роботи.

3. Ця програма передбачає застосування інтерактивних форм і методів роботи з метою засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.

4. Теми цієї програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками ненасильницького спілкування, ефективної комунікації тощо.

IV. Тематичний план цієї програми

1. Розподіл часу за блоками і темами здійснюється відповідно до додатка 2 до цієї програми.

2. Схема роботи із кривдником відповідно до додатка 3 до цієї програми визначається за результатами діагностики з урахуванням індивідуальних потреб, у тому числі віку, стану здоров'я, статі кривдника.

3. Після завершення занять діагностичного та мотиваційного блоків розпочинається індивідуальна та/або групова робота.

4. Після завершення індивідуальної та/або групової роботи проводиться вторинна діагностика за результатами проходження цієї програми.

5. Очікувані результати проходження цієї програми:

1) знання:

понять „наси́льство“, „домашнє наси́льство“ та „наси́льство за ознакою статі“;

наслідків домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі;

відповідальності за вчинення домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі;

ознак насильства, агресії, жорстокого поведіння;

чинників формування агресивної поведінки;

причин виникнення та шляхів запобігання конфліктам;

методів аналізу конфліктних ситуацій;

способів розв'язання конфліктів та визначення власної ролі в їх розв'язанні;

впливу гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на міжособистісні стосунки;

2) навички:

визначати незадоволені власні потреби;

задовольняти власні потреби в асертивний спосіб;

усвідомлювати власні почуття та почуття інших людей.

Секретар міської ради

Олег СИВАК